

PREDAVANJA na kr. šumarskoj akademiji ZAGREBAČKOJ

HIBAŠIĆ

Opće gospodarstvo

Uvod.

Gospodarstvo bavi se neposredno proizvodnjom biljaka i životinja. Nauka o gospodarstvu upućuje, kako treba da se obraduje zemljište, pa da proizvodi posredno ili neposredno toliko biljernih i životinjskih produkata, ta, sa kojima je osiguran opstanak ne samo proizvođača - gospodara, nego po mogućnosti čitavoga naroda, a posredno čitavog svijeta). Zbog toga dakle gospodarstvo je narodno i javno-ekonomske naravi. Privatno-ekonomske naravi u toliko, što od napretka gospodarstva ovisi napredak svijih slojeva gospodara, bilo to malih, srednjih ili velikih posjednika, a narodno-ekonomske, što gospodarstvo zajedno sa šumarstvom i rudarstvom čini osnovu svijih ostalih proizvodnih grana u socijalnom životu. Životinjski i biljni proizvodi stvaraju se na pojedinim gospodarstvima, privatnom zemljišnom vlasništvu, koje gospodarstvo je jedan individuum, jedan samostalan organizam, jedna zaokružena cjelina). Svi dijelovi toga organizma moraju djelovati u skladu, harmonički, ako se hoće da postigne tzv. ekonomski efekat tj. da vrijednost stvorenih proizvoda odgovara uložnim materijalnim sredstvima, vremenu i trudu.

Zato je potrebno, da se u gospodarstvu upravlja i radi po izvjesnom, valjano smišljenom planu. Načela, kojih se valja držati kod stvaranja organizacionoga plana za gospodarstvo, narodno-ekonomske naravi. Stoga je nar. ekonomija ili nar. gospodarstvo osnovna znanost za poljsko gospodarstvo.

Narod. ekonomija nam kazuje, gdje se ekon. vrijednosti proizvode, gdje kuda putuju, gdje se troše, koji faktori utiču na proizvodnju i potrošak ekonom. dobara i na njihovu vrijednost. Sve osnovne principe nar. ekonomije privoditi u život, prva je zadaća polj. gospodarstva ili ukratko gospodarstva. Ekonomski gospodariti, što je glavna svrha polj.